

Adatdan daşary hadysa: 5.500 metr belentlikden bökse-de, ölmän galan seržant!

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Adatdan daşary hadysa: 5.500 metr belentlikden bökse-de, ölmän galan seržant!

ADATDAN DAŞARY HADYSA: 5.500 METR BELENTLIKDEN BÖKSE-DE, ÖLMÄN GALAN SERŽANT!

Ikinji jahan urşunyň ot alyp tutaşan ýyllarynda bombalaýy uçarda gulluk eden seržant barýan uçarynyň tehniki násazlyk tapynanyny duýan badyna 5.500 metr belentlikden bökyär. Özem paraşýutsyz... Seržantyň çöregi bitin eken, ol ölmän galypdyr we geň ýeri, onuň başyndan geçen mugjyzalar munuň bilenem gutarmandy.

Harby howa flotiliýasynyň seržanty Nikolas Alkemade Germaniýany yzly-yzyna on üç gezek bombalansoň, özüni birhili oňaýsyz duýup başlapdyr. Alkemade şol wagtlar bary-ýogy 21 ýaşynda eken.

Soňky uçuş oňa şol wagta çenli berlen iň kyn ýumuşdy. Angliýanyň Howa güýcileriniň (RAF) Hüjüm ediji bölümünde "Lankaster" uçarynda top atyjy bolup gulluk edýärdi. "Lankaster" uçarynda top atyjy bolmagyň öz howpy birýana, oňa tabşyrylan ýumuşyň kynlygy hem birýana bolupdyr. Uçarda hereket ediş mümkünçiligi çäkli bolupdyr. Hernäme-de bolsa, top arsenaly we dört sany "Browning" pulomýot sygar ýaly ýer bar eken. Şular ýaly daryşganlykda paraşýuty elýeterden has daşrakda goýmaly bolýardy. Hususanam "Lankerteriň" uçýan 6.000 metr belentliginde howa juda sowuk bolupdyr. Sene 1944-nji ýylyň 24-nji mart gijesi bolansoň, howa heniz onçakly maýlap yetişmändi we howa şeýle-de sowukdy.

■ Nikolas Alkemade

Alkemade nemes ýurdunyň asmanyň aralaşyp, Frankfurt şäheriniň üstüne ýetende garşylyklaýyn uçar hüjümine duçar bolýar. Soňra ol duýduryjy falşfeýerler (вспышка) we prožektorlar arkaly misli süýt deýin aýdyňlandyrylan Berline gelip ýetýär. Prožektorlaryň göz gapyjy ýagtylygy nemes paýtagtyny bombalamaga gelen 300 sany bombalaýy uçaryň uçýan ugurlaryna bent bolup, olary ýekän-ýekän urup ýykmak maksady bilen asmany darak bilen daraýan ýalydy.

Alkemade ahyrynda eşitmeli sözünü eşitdi: "Bombalary okla!" Iki tonna barabar weýran ediji bomba we üç tonna barabar ýangyn tutaşdyryjy bomba aşaklygyna şuwlap inýär. "Lankasteriň" piloty Jek Nýuman uçarynyň ugrunu Angliýa tarap gönükdirensoň arkaýynlyşýarlar.

■ Uçar násazlyk tapynýar

Edil şol wagtam nemesleriň beren garşylyklaýyn urgusy sebäpli uçaryň Alkemadäniň oturan ýerindäki bölümünde násazlyk döreýär.

Zenit ýaragyndan sowrulan ot gorag gatlagyny ýaryp uçaryň aýnasyny kül-peýkun edýär. Alkemadäniň endam-jany aýna gyýçaklaryndan dolýar. Şol wagtam olaryň garşysyndan duşmanyň "Ýunkers 88" bombalaýy uçary görünýär. Nemesler öñem urga uçran uçarlaryň gutarnykly tepbedini okamaga gelýärdi. Garşydaş uçar bilen aralarynda bary-ýogy 45 metr galýar. Alkemade duşmany nyşana alyp ot açýar. "Ýunkersiň" yzky motory pytrap, uçar aşaklygyna gaýdýar. Seržant Alkemade birneme rahatlanýar.

■ "Bökmeň gerek!"

Köp wagt geçmäňkä uçaryň böwsülen ýerlerini ýalyn gaplap alýar. Şol wagtam ruluň başynda oturan ýoldaşy Jek Nýumanyň sesi ýaňlanýar: "Bökmeň gerek, paraşýutyň aç!" Ýone paraşýuty goýlan ýerinden alaýmakda iş bardy, sebäbi paraşýut eýýäm ot alan yzky bölümde galypdy. Ol oduň howrundan ýaňa eräp biri-

birine ýelmeşen gapylary açyp alawlaryň içinden paraşýutyny almaga çalyşýar. Bu onuň iň soňky umydydy. Birinji synanşygy başa barmansoň, ikinji gezek ýene almaga synanyşýar. Bu gezek ol eýýäm ot alan paraşýutyna gözü düşüp, alaçsyz yzna öwrülyär.

■ Paraşýutsyz bökyär

Alkemade ölüm pursatynyň golaýlanyny duýýar. Ýöne ol ýanyp öлenden özünü aşak oklap ölenini gowy gördü. Oduň içinde azap çekip jyzzyk bolup öлenden, çalt we arassa öleniň ýene ýagşydy. Özünü oklajak bolup durka eremäge başlan protiwogazyny dakynýar. Soňra arkanlygyna özünü aşak oklaýar.

■ "Eger ölüm diýilýänem şu boljak bolsa..."

Gorkudyr galpyldynyň ýerini birdenkä ynjalma duýgusy dolduryp alýar. Alkemade özünü diýseň ýeňil duýupdyr. Soň-soňlar ol muny şeýle gürrûň beripdir: "Ses-sedasız ümsümlik we asudalykdy... Hamala bulutlaryň üstünde ýumşajyk ýassyga ýassanyp, dynç alyp ýatan ýaly boldum... "Ýere düşüp ölerin-ow" diýen pikir kelläme-de gelmedi. Şonda men "eger ölüm diýilýänem şu boljak bolsa, erbedem däl eken-ä..." diýip oýlandym".

■ Ýere düşüp barýarka-da oýlanmaga ýetişdi

Alkemade süñňüne aralaşan rahatlykdan ýaňa 5.500 metr belentlikden ýere gelip düşýänçä tegelek 90 sekunt gerek bolandygyny takyk hasaplamağa ýetişipdir. Ýogsam bolmasa ol ýene bir hepdelen soň aljak wagtlaýyn rugsadyna ýetmäge sabırsızlyk bilen garaşyp ýördi. Ol indi söygülisi Pýorly görüp bilmejegine gynandy. Howada arkanlygyna ýere tarap gaýyp gelýärkä ýyldyzlara syn edýär. Ol şonda adamyň bu durmuşda biri-birine garşıy edip ýören işleriniň näderejede biderekdigine we akmaklykdan başga zat däldigine göz ýetirýär. Soňra özünden gidýär...

■ "Eý, Hudaýjan, ýasaýan!.."

Alkemade näme üçin üšeýändigine düşünip bilmändir. Hasap boýunça ol özünü ölendir öýdüpdi. Birden gözünü açanda, agaclaryň arasyndan ýylpyldaşýan ýyldyzlara gözü düşýär. Öler ýaly çilim çekesi gelýär we çilim gabydyr çakmagyny çykýarýar. Sagadyna seredýär. Gije sagat 3:00 töwerekleridi, diýmek ol üç sagatlap özünü bilmän ýatypdyr. Birdenem nämeleriň bolup geçenini ýadyna salýar we "Eý, Hudaýjan, men ýasaýanmy!" diýip gygyranyny bilmän galýar.

■ Paraşýutsyz 5 km ýokardan düşdi

Hernäme-de bolsa agaçlar onuň badyny haýalladan bolmaly. Üstesine 45 sm galyňlykdaky gar hem bar. Ol 5 km-lik belentlikden düşübem diri galypdy. Ýarasy-da onçakly agyr däldi: bary-ýogy ot çabran çala-çapdyr ýanyk yzlary we burkulan dyzy... Ýöne şobada ýöremäge mejaly bolmandyr. Soñ-soñlar ol şeýle diýýän eken: "Ýesir düşmek maňa gorkuly görünmedi. Diňe kimdir biriniň meni tapmagyny isledim. Hernä, tapdylaram".

Nemes esgerleri Alkemadäniň üstünden baranlarynda, ol ýatan ýerinde çilim çekip ýatan eken. Ony ýerinden galdyranlarynda özünden gidipdir. Waka şu ýerde gutaryp dynaýmandyr...

■ Ýalan sözleýändir öýdüldi

Alkemade ýatan hassahanasynda başyndan geçenleri özüne seredýän lukmana aýdyp beripdir. "Paraşýutymam ýokdy" diýenden lukman ynanmazçylykly gülümsireýär we onuň başyny sypaýar. Lukman Alkemadäni aklyndan azaşandır öýdüpdir. Çünkü adamýň paraşýutsyz 5 km-den gowrak aralykda asmandan ýere düşübem diri galmasý görlüp-eşdiljek zat däldi. Frankfurtyň golaýyndaky Dalag Laft konslagerinde-de ýagdaý öwerlik bolmandyr. Aýdýan zatlaryndan dänmändigi üçin Alkemade üç gezek soraga çekilýär we ahyrsoñunda bir adamlyk gözenegе gabap goýulýar. Çinownikleriň pikiriçe ol ýalan sözleyärdi, belki-de jansyzdy...

■ Ahyrsoň ynanylýar!

Alkemade wakanyň bolan 24-nji mart gijesinde özünüň tapylan ýeriniň golaýynda urlup ýere düşen "Lankaster" uçarynyň tapylandygyny eşidýär. Onuň öz uçan uçary bolup çykaýmagy we paraşýutyň bölekleriniň tapylaýmagy gaty ahmaldy. Eger şeýle bolsa onda onuň ýalan sözlemändigi belli bolmalydy. Nemes leýtenanty Gans Feýdel munuň bilen içgin gyzyklanýar. Geçirilen seljermede Alkemadäniň paraşýutynyň pilot bagjygy tapylýar. Görlüp oturysa, klipsler we gaýyş kementler açylmandyr. Eger paraýşut ulanylan bolsa bularyň ýerinden gopan ýagdaýda bolmagy gerekdi.

■ Alkemadäni kim goraýar?

Ähli bolup geçen täsinliklere garamazdan seržant Alkemade "13-nji bombalama" tabşyrygyny tamamlapdy. Onuň soňky durmuşy gülala-güllükde geçipdir. Uruşdan soñ watanya dolanyp, himiýa zawodynda işläpdir. Emma mugjyzalar welin yzy üzülmändir. Bir gezek onuň üstüne 100 kilograma barabar polat basgaňak gaýdýar. Alkemadäniň kellesi çalaja sypjyrylypdyr we bejergisinem ýüzugra aýaküstünde alypdyr.

Bir gezegem tok urup çukura ýkylyp galypdyr. Tä halas edýänçälerem 15 minuda golaý wagt zäherli gazdan dem alyp ýatypdyr. Alkemade ýene-de ölmän galypdyr. Ol hamala birnäçe gezek ölümىň bäri ýanyndan gaýtmak üçin dünýä gelen ýalydy. Ýogsa-da, Alkemadäni goraýan haýsydyr bir göze görünmeýän güýc barmyka?

Internet maglumatlary esasynda taýýarlandy.

Geň-taňsy wakalar